

Waar Mao de macht greep, dansen nu oude vrouwen op de pleinen

Toen Mao Zedong er begin 1935 de macht naar zich toe trok, was Zunyi een stad in een van de armste regio's van China. De jongste groeicijfers bieden hoop

Sjoerd den Daas
Zunyi

Naast de snelweg, iets ten westen van Zunyi, staat een grote reclamemast. 'Mei you quanmin jiankang, jiu mei you quanmian xiaokang', staat er. Letterlijke woorden van president Xi Jinping, die vrij vertaald betekenen: als het volk niet gezond is, is er ook geen sprake van een gemiddelde welvaartsstaat.

Gemiddelde welvaart (xiaokang) voor het Chinese volk is de belangrijkste doelstelling van de Communistische Partij, wanneer die in 2021 precies honderd jaar bestaat. Een woord waar de gewone Chinese decennialang slechts van konden dromen. Armoede was de norm.

Dat geldt zeker voor de regio waar Zunyi deel van is. De stad heeft historische betekenis als de locatie waar Mao Zedong begin 1935 tijdens een conferentie de macht in de Communistische Partij voorgeed naar zich toe trok. Maar het is ook de tweede stad in Guizhou, een van de armste provincies van China. Alleen inwoners van Yunnan en Gansu hebben gemiddeld minder te besteden dan de Guizhounezen.

Lange Mars-veteraan Wang Yuqing, die de conferentie van 1935 bijwoonde, kan zich de armoede waarin hij opgroeide goed herinneren. Op zijn 14de voegde hij zich noodgedwongen bij het Rode Leger. 'Zijn zussen waren beide overleden', vertelt Wang Zhongsong, neef van de veteraan. Hij voert het woord voor zijn fragiele, hoogbejaarde oom. 'Het Rode Leger gaf arme mensen zoals hem de kans de wereld te veroveren.'

Neef Wang woont in een dorpje op een uur rijden van Zunyi. Vanuit zijn huis kijkt hij uit over rijstvelden en bergtoppen. Wang is zijn leven lang al boer. 'Onze generatie heeft het stukken beter dan zij', zegt Wang met een sterk Zuid-Chinese tongval over de periode waarin het Rode Leger door Guizhou trok. 'Sinds Deng Xiaoping aan de macht kwam, merken we dat echt.'

Vanaf begin jaren 80 werden onder Deng grootschalige hervormingen doorgevoerd in de agrifoodsector, ook in Guizhou. Boeren werkten niet langer voor communes, maar mochten hun eigen gewassen gaan verbouwen en verkopen. Voor het eerst sinds lange tijd werden boeren echt beloond voor hun werk, met een stijging van de productiviteit en hogere kwaliteit tot gevolg.

Ook nu zijn er nog veel maatregelen die kleine boeren moeten ondersteunen. 'We kunnen gebruikmaken van subsidies en hoeven bijvoorbeeld geen inkomstenbelasting te betalen', zegt Wang. Terwijl zijn vrouw nog een kop

terug die hij was kwijtgeraakt. Vanaf Zunyi leidt Mao samen met de latere premier Zhou Enlai het Rode Leger naar het noorden. Guizhou is een van China's armste provincies. Maar wat van ver moet komen, kan

Een brug waar in 2018 de hogesnelheidstrein over moet rijden die Guiyang via Zunyi verbindt met miljoenenstad Chongqing.

FOTO: SJOERD DEN DAAS

De Lange Mars

In de komende weken voert China-correspondent Sjoerd den Daas u langs de paden die Mao Zedong en zijn Rode Leger in 1934-1935 bewandelden in het verscheurde China, de beroemde Lange Mars. Vandaag deel 3: Zunyi en armoede in de provincie Guizhou.

thee inschenkt, dooft hij zijn sigaret uit op de betonnen vloer van de weinig gezellige woonkamer. 'Als we naar het ziekenhuis moeten, wordt nu 80% door de staat vergoed.'

Een vetpot wil Wang zijn maandsalaris van Rmb 1100 (€145) niet noemen, maar dat hij het makkelijker heeft dan zijn oom, staat buiten kijf. 'Voor een pond maïs krijgen we Rmb 1, een pond rijst verkopen we voor Rmb 3. Niet veel, maar met wat extra klussen in het dorp red ik het prima. Ik kan mezelf en mijn vrouw onderhouden, daarnaast kan ik me nu een pakje sigaretten veroorloven.'

Dorpen zoals die van Wang hebben nog niet kennism gemaakt met de welvaart van Shenzhen of Sjanghai, maar als het aan de overheid ligt, komt daar verandering in. In de afgelopen jaren is zo'n Rmb 300 mln (€40 mln) uitgetrokken voor het opknappen van vervallen woningen en wegen. Daarmee werd de plek die ooit het toneel was van een van de

belangrijke conferenties van de Lange Mars veranderd in een toeristisch paradijs, camping inclusief.

'Chinezen pakken vaker de auto om zelfstandig over China's snelwegen te toeren', verklaart Wang Kai van het armoedebestrijdingskantoor in Zunyi dergelijke projecten. 'De overheid faciliteert dat met investeringen in infrastructuur enerzijds, en in het renoveren van oude bezienswaardigheden anderzijds. Dat moet de levensstandaard van de lokale bevolking verhogen.'

Albert Park, hoogleraar economie aan de Hongkong University of Science and Technology zegt de verrichtingen van China op het gebied van armoedebestrijding te prijzen. 'Desalniettemin profiteren de armste huishoudens in arme regio's maar in beperkte mate van zulke investeringen. Het zou beter zijn om te kiezen voor investeringen met een langere horizon. Denk aan investeringen in de ontwikkeling van kinderen, waaronder

Volg de serie via fd.nl/langemars

• 360° foto
Meer beelden van de mars

• Route
Volg de reis van Sjoerd

ook goede voeding', aldus Park.

De kinderen van boer Wang Zhongsong studeerden niet, maar weten het desondanks aardig te roeien, zo zegt hij. Een van zijn zoons is chauffeur, de ander werkt mee aan de komst van een nieuwe hogesnelheidslijn. Zunyi krijgt een station aan de lijn die Guiyang vanaf 2018 moet verbinden met Chongqing, een stadsprovincie met zo'n 30,2 miljoen inwoners. 'Elke dag pakt hij daar ongeveer Rmb 200', zegt Wang terwijl hij in de richting van de toekomstige spoorlijn wijst. Als de lijn af is, zal die zoon wel weer op zoek moeten naar nieuw werk. 'Maar voor nu is het goed verdienen.' Een beperkte zorgverzekering hoort ook bij het pakket, net als een klein pensioen.

Het is een begin, maar het sociale zekerheidssysteem is toe aan grondige renovatie, menen experts. Veel mensen potten zelf geld op, al was het alleen maar omdat het basispensioen niet boven de Rmb 70 (€9) per maand uitkomt. Iets dat een rem zet op de consumptie. 'Het huidige systeem is ontwikkeld in de jaren 50', zegt hoogleraar demografie Zheng Zhenzhen van de Universiteit van Peking. 'Op dat moment bedroeg de gemiddelde levensverwachting nog 53 jaar, nu ligt dat midden in de 70.'

Voor mannen geldt een pensioenleeftijd van 60 jaar, vrouwen zijn (afhankelijk van de sector) al met 50 jaar uitgewerkt. 'Oudere dames dansen nu op de pleinen, terwijl zij zich nog wel degelijk nuttig kunnen maken', zegt Zheng. Ze maakt zich dan ook sterk voor een verhoging van de pensioenleeftijd. 'Dat zou topprioriteit moeten zijn', zegt ook hoogleraar Park. Peking heeft reeds laten blijken het systeem op de schop te willen gooien, maar zou daar nog zeker een paar jaar voor nodig hebben. 'Het is essentieel dat de pensioenbaten daarin voor deelnemers gelijk getrokken worden, en systemen worden geïntegreerd.'

Nu is het nog zo dat er grote verschillen bestaan in de pensioenstelsels in de stad en op het platteland. 'Vooral op het platteland is gebleken dat ouderen veel baat hebben bij pensioenen, al blijft het niveau van de uitkeringen voorsnog te laag', aldus Park, een van redenen waarom ouderen nu nog vaak op hun kinderen leunen na hun pensionering.

Terwijl Wang Zhongsong nog een sigaret opsteekt lacht hij als hem gevraagd wordt wanneer hij met pensioen denkt te gaan. 'Ik leg wel een klein bedrag in via een overheidsprogramma.' Op zijn kinderen wil hij liever niet leunen, maar dat hoeft ook niet. 'Een boer gaat niet met pensioen, boer ben je voor het leven.'

Zunyi Kantelpunt voor Mao

Zunyi, de tweede stad in de provincie Guizhou, was een belangrijk kantelpunt tijdens de Lange Mars. Tijdens de Conferentie van Zunyi in januari 1935 kreeg Mao Zedong de macht over de Communistische Partij

terug die hij was kwijtgeraakt. Vanaf Zunyi leidt Mao samen met de latere premier Zhou Enlai het Rode Leger naar het noorden. Guizhou is een van China's armste provincies. Maar wat van ver moet komen, kan

Mao Zedong FOTO: HH

ook hard groeien. In de eerste helft van dit jaar kende Guizhou een economische groei van 10,5%, fors hoger dan het landelijke gemiddelde. De overheid zet dan ook flink in op armoedebestrijding, zowel op centraal als op

lokaal niveau. Nieuwe woonwijken verrijzen in rap tempo, door investeringen in infrastructuur zijn steeds meer afgelegen dorpen en steden aangesloten op China's transportnet. Dat dergelijke projecten, gericht op ar-

moedebestrijding, nog lang niet overal probleemloos doorgang vinden, bleek afgelopen jaar. In twintig verschillende dorpsgemeenschappen in Guizhou bleken tientallen miljoenen renminbi's te zijn verduisterd.